

Upplevelseförvaltningen

Linda Karlsberg

0171-625402

Utvärdering av kulturpolitiskt program (2017–2026)

Steg 1 – grad av måluppfyllelse med analys

Bakgrund

Kulturpolitiskt program (KPP) och Idrottspolitiskt program (IPP) är program som sträcker sig över 10 år. Programmen är visionära dokument, som ska fungera som verktyg för politik och förvaltning under en tioårsperiod. Dokumenten har så kallade strävansmål och beskriver ett nuläge (2017) och ett önskat läge (2026). Det är viktigt att förtydliga att några mål har prioriterats åt gången då man inte kan arbeta med alla mål på en gång. En del av målen är därför ännu inte påbörjade. Utvärderingen ska ses som ett underlag för prioritering de kvarvarande två planåren.

Under 2024 genomför upplevelseförvaltningen, verksamhetsområdet Kultur en utvärdering av det kulturpolitiska programmet. Arbetet sker i två steg där det första har skett under våren med fokus på hur förvaltningen under åren 2017–2024 har arbetat med programmet. Analys av hur och på vilket sätt kommunens övriga nämnder, förvaltningar och kommunala bolag har arbetat görs i steg 2 under hösten 2024.

Målet med utvärderingen har varit att bedöma graden av måluppfyllelse utifrån programmets fyra fokusområden med tillhörande mål. Som metod har en bedömningsskala baserat på tre lägen använts:

- *Ej påbörjat* (grått)
- *Delvis genomfört* (gult)
- *Genomfört* (grönt)

Arbetet med att bedöma måluppfyllelse har skett inom verksamhetsområdet Kultur med kompletterande sakkunskap från enhet Föreningsstöd. Från verksamhetsområdet har verksamhetschef, enhetschefer och teamledare bibliotek deltagit. Kulturstrateg har samordnat arbetet med stöd från ledningsteamet, funktion verksamhetsstrateg.

Sammanfattning

Utvärderingen har varit givande och värdefull på många sätt. Verksamhetsområdet Kultur konstaterar att mycket görs, vi är på väg. En tydlig skillnad från programmets första år är att upplevelseförvaltningens organisation har förändrats. Verksamheter och enheter har ombildats, genom verksamhetsområdet Kultur och turism, från och med 2024 verksamhetsområdet Kultur. Ambitionen med denna nya organisation är att bidra till att än mer synliggöra kulturområdet med tillhörande politik. Pandemiåren gav ett stort avbräck i arbetet utifrån programmet och har påverkat handlingsförmågan. Därtill ger utvärderingen att målen behöver konkretiseras, förses med tidsatta och riktade insatser för att kunna följas upp vid givna tillfällen.

Det kulturpolitiska programmet innehåller fyra fokusområdena med tillhörande 33 mål.

Arbetet med att bedöma grad av måluppfyllelse resulterade i:

9 mål markerades som *Ej påbörjat*

17 mål bedömdes som *Delvis genomfört*

7 mål markerades som *Genomfört*

Flera av de mål som i måluppfyllnaden är satta som *Ej påbörjat* tillika flera av de mål som är satta som *Delvis genomfört* borde rimligen vara längre gångna. Verksamhetsområdet Kultur bedömer att en avgörande orsak för att så inte är fallet är att de grundläggande förutsättningarna för ett hållbart och strategiskt arbete över tid ej har samspelat med den ambitionsnivå som det kulturpolitiska programmet vilar på. Programmets identifierade grundförutsättningar för formaliserad dialog med syfte att göra önskvärt läge av nuläge har ej genomförts beroende på otillräckliga resurser och prioriteringar avseende:

- koordinator/samordnare
- kulturlots
- referensgrupp där hela kulturlivet är representerat.

Verksamhetsområdet Kultur ser trots detta att många delar har tagits om hand på så vis att det har ålagts verksamheten med dess enheter att ansvara för, som del i det löpande verksamhetsarbetet. Aktiviteter kopplade till det politiska programmet har

under åren arbetats in nämnds- och verksamhetsplaner. Nedan redovisas de fyra fokusområdena, deras grad av måluppfyllelse tillsammans med en analys.

1. Handlingskraft

Handlingskraft	Ej påbörjat	Delvis genomfört	Genomfört
Kulturpolitiken stärks i kommunens budget			
Inom kulturbudgeten frigörs fria medel för experimentella satsningar			
Alla nämnder, kommunala bolag och förvaltningar tillämpar ett kulturperspektiv			
När kommunen anlitar professionella kulturskapare för uppdrag, arvoderas de utifrån rekommenderade arvodesrekommendationer för respektive konst			
Näringspolitiken har till uppgift att stödja kulturföretagare			
Utbildning om kulturvärden, deras betydelse och regelverk erbjuds kontinuerligt som stöd för politiska beslut och förvaltningarnas arbete			
Kunskapsuppbyggnad och utbildningsinsatser om trösklar till kultur och eget skapande är en förutsättning för att göra konst, kultur, kulturarv och kulturmiljö tillgänglig för fler			
Kulturpolitiken hålls levande med programpunkter varje år och genom systematiserad omvärldsbevakning, reflektion och dialog			

Kommunen har hög kunskap om professionella kulturskapares, kulturföreningarnas, arrangörers och studieförbunds villkor och behov. Kunskapen stärks av kontinuerliga undersökningar - förslagsvis under valår, på våren.			
Kommunen har hög kunskap om hur kommunens invånare tar del av kultur och ägnar sig åt eget skapande. Kunskapen stärks av att det genomförs kulturvaneundersökningar vart fjärde år.			

Analys av fokusområde Handlingskraft och grad av måluppfyllelse

Målen i detta fokusområde är formulerade utifrån hur handlingskraft påverkar förutsättningarna för en drivande kulturpolitik. Även om andelen mål markerade som

Ej påbörjat är färre än de andra två bedömningsgraderna ser verksamhetsområdet Kultur några faktorer som är viktiga att ha med i analysen och i fortsatt arbete. Budget har över tid minskat utifrån ställda effektiviseringar där färre tjänster åläggs fler arbetsuppgifter. Effektiviseringarna har skapat en organisation som har utmaningar i att skapa kontinuitet och framåtdrift med skarpa prioriteringar. En sammanhållande funktion i form av samordnare och koordinator är fortsatt önskvärd.

Flera av de mål som är markerade som *Delvis genomfört* visar på en utveckling i positiv riktning, där kulturperspektivet har mognat från den tid då programmet togs fram och antogs (2017). Här kan exempelvis nämnas hur förvaltningens tjänstepersoner i större utsträckning deltar med sakkunskap inom kulturens olika aspekter i samhällsplaneringens processer.

Det mål som är markerat som *Genomfört* visar också på en mognad där ett exempel är hur professionella kulturutövare får rätt ersättning för rätt arbete.

2. Kulturell infrastruktur

Kulturell infrastruktur	Ej påbörjat	Delvis genomfört	Genomfört
-------------------------	-------------	------------------	-----------

Den kulturella infrastrukturen möter kulturlivets behov av ändamålsenliga lokaler för mötesplatser och för verksamhet inom både scenkonst, bibliotek/litteratur, bild och form och film/media och utställningar.			
Landsbygdens kulturella infrastruktur är utbyggd och ändamålsenlig.			
Det finns tydliga riktlinjer för att hantera, utöka, bevara och tillgängliggöra kommunens konst och offentliga gestaltning.			
Det finns långsiktiga verksamhetsstöd, projektstöd och stipendier - för både bredd och spets.			
Det finns enkla, tydliga och rättssäkra kriterier för stöd till kulturverksamhet och stipendier samt riktlinjer för uppföljning.			
Kommunen har ett digitalt och ändamålsenligt föreningsregister och en digital katalog/lista över professionella kulturskapare i kommunen.			
Kommunens rådgivningsfunktion för ansökningar om stöd bidrar till en mängd ny och berikande kulturverksamhet.			
Funktionen stads- eller kommunarkitekt finns.			
Det finns riktlinjer för hur staden hanterar äldre byggnader och industriarv likväl som hur kommunen kan utveckla, synliggöra och bevara dess kulturmiljöer och kulturbygd.			

Analys av fokusområde Kulturell infrastruktur och grad av måluppfyllelse:

Den övervägande delen av målen är markerade som *Delvis genomfört* eller *Genomfört*. Flertalet av dessa är kopplade till det implementerade stöd till civilsamhället, bidragsreglerna, som antogs 2020. Vid framtagandet av det kulturpolitiska programmet var behovet av ett nytt och funktionellt bidragssystem identifierat som viktigt och att det är på plats avspeglas i graden av måluppfyllelsen för fokusområdet kulturell infrastruktur.

En översyn och utvärdering av stödsystemet görs under 2024.

3. Tillgängliggöra kultur

Tillgängliggöra kultur	Ej påbörjat	Delvis genomfört	Genomfört
Kommunal kulturverksamhet bidrar till att sänka trösklarna och erbjuda något för alla i Enköpings kulturliv, när det gäller både att uppleva kulturuttryck eller få ägna sig åt eget skapande.			
Det finns information om kulturlivet, kulturverksamheter och föreningsliv på många språk.			
Kollektivtrafiken på landsbygden är utvecklad och tillgängliggör därmed kultur för fler och på fler tider.			
Kulturskolan erbjuder undervisning i bild och form, dans, musik, teater och drama, ord, foto och film och cirkus och når fler barn, unga och vuxna.			
Barn och unga - från förskolan till gymnasiet, inklusive teoretiska program - har möjligheter till eget skapande under skoltid.			
Estetiska lärprocesser är en självklar del i både skola, sjukvård, äldreomsorg och omsorg.			
Kulturskolan erbjuder avancerat program inom ämnena bild och form, dans, musik, teater och drama, ord, foto och film och cirkus.			
Det utvecklas ett samarbete med högre konstnärlig utbildning och filialer för kompetensutveckling och vidareutbildning inom olika konstarter byggs upp i Enköping.			

Analys av fokusområde Tillgängliggöra kultur och grad av måluppfyllelse:

Bland de mål som är bedömda som *Ej påbörjat* finns ett exempel på mål som förvaltningen inte råder över. Kollektivtrafiken är viktig, många gånger avgörande för deltagande i kulturlivet. Här behöver förvaltning och nämnd tillsammans och på var sitt håll i applicerbara forum fortsätta att lyfta och visa på behovet av en utvecklad och tillgänglig kollektivtrafik. Antalet mål markerade som *Delvis genomfört* är i flera fall kopplade till Kulturskolan och dess kursverksamhet. Här visar graden av måluppfyllelse att mycket görs och vikten av att prioritera behövs för att fler mål ska bli markerade i grönt.

4. Samverkan

Samverkan	Ej påbörjat	Delvis genomfört	Genomfört
Det finns ett nätverk av professionella kulturskapare, kulturföreningar, studieförbund och näringsliv som samverkar med det kommunala kulturverksamheterna.			
Det finns en gemensam kultursyn i kommunen som har genomslag i kommunens övergripande styrdokument och i alla nämndplaner.			
I samband med planprocesser för större geografiska områden - exempelvis stadsdelar, bostadsområden och ibland vissa innerstadskvarter - behandlas konst och kultur i eget avsnitt.			
Kommunens hälsofrämjande arbete inkluderar ett kulturperspektiv.			
Enköpings satsningar inom konst, kultur och bildning, dess kulturarv och kulturmiljöer gör att fler både besöker och bosätter sig i kommunen.			
Kulturföretag bidrar till besöksnäring, platsutveckling, Enköpings varumärke och identitet.			

Analys av fokusområde Samverkan och grad av måluppfyllelse:

Antalet mål som är markerade som *Delvis genomfört* dominerar fokusområdet Samverkan. Det har skett en positiv förflyttning sedan programmet antogs. Förståelsen för kulturperspektivet har mognat över tid och för att fortsätta resan fram mot *Genomfört* behöver förvaltning och nämnd hjälpas åt med att fortsatt föra diskussion och debatt.

För upplevelseförvaltningen i september 2024